

УДК 327:061.1ЄС

DOI <https://doi.org/10.32782/tnv-pub.2024.6.7>

ЗМІЦНЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОСТОРУ ЯК ЗАСІБ ПОСИЛЕННЯ СПРОМОЖНОСТІ СИСТЕМ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВ-ЧЛЕНІВ ЄС

Рудік Н. М. – доцент кафедри економіки та менеджменту
Українського державного університету науки і технологій
ORCID: 0000-0002-8535-075X

У статті розглядається ініціатива Європейської Комісії щодо зміцнення Європейського адміністративного простору, спрямована на посилення інституційної спроможності систем державного управління держав-членів ЄС. Метою статті є з'ясування ключових елементів Повідомлення Європейської Комісії щодо зміцнення Європейського адміністративного простору, а також можливостей, які надаються державам-членам ЄС за допомогою відповідних фінансових інструментів для підвищення якості державного управління. Зазначається, що термін «Європейський адміністративний простір» широко використовується в ЄС з початку 1990-х рр. для опису зростаючого наближення адміністративних практик між державами-членами на основі спільних цінностей і принципів до спільних стандартів і підходів до управлінської діяльності. Розглянуто принципи державного управління, нова редакція яких розроблена Програмою SIGMA у межах спільної ініціативи ЄС та ОЕСР. В статті проаналізовано ключові компоненти політики стосовно зміцнення Європейського адміністративного простору, які мають вирішальне значення для роботи органів державного управління: навички; цифрова трансформація; зелений перехід. Виконання заходів у межах цих опор є добровільним і керується попитом, а держави-члени можуть брати участь в ініціативі у своєму власному темпі та відповідно до своїх потреб і національної інституційної структури. В статті розглянуто особливості функціонування Інструменту технічної підтримки (ІТП) – фінансового інструменту політики ЄС, створеного з метою посилення їхньої спроможності розробляти й впроваджувати порядок денний реформ, у тому числі в рамках національних планів стійкості та відновлення. З'ясовано також, що в контексті пріоритету політики Комісії стосовно прискорення процесу європейської інтеграції та удосконалення політики розширення, ІТП був відкритий для країн-кандидатів та потенційних кандидатів, які у якості спостерігачів разом з державами-членами взяли участь в реалізації окремих проєктів технічної підтримки. В статті зроблено висновок, що заходи зі зміцнення Європейського адміністративного простору повністю відповідають державній політиці України щодо реформування державного управління.

Ключові слова: належне врядування, європейська інтеграція, принципи державного управління, інституційна спроможність, стійкість органів державного управління, фінансові інструменти ЄС.

Rudik N. M. Enhancing the European administrative space as a means of strengthening the capacity of the public administration systems of the EU Member states

This article examines the European Commission's initiative to strengthen the European Administrative Space, which aims to improve the institutional capacity of the public administration systems of the EU Member States. The aim of the article is to clarify the key elements of the European Commission's Communication on strengthening the European Administrative Space, as well as the possibilities offered to the EU Member States by the relevant financial instruments to improve the quality of public administration. It notes that the term «European Administrative Space» has been widely used in the EU since the early 1990s to describe the growing convergence of administrative practices between Member States, based on shared values and principles, towards common standards and approaches to administrative activities. The article examines the Public Administration Principles, a new version of which has been developed by the SIGMA Programme as part of a joint EU – OECD initiative. The article analyses the key components of the policy of strengthening the European Administrative Space, which are crucial for the work of public administration: skills; digital transformation; green transition. The implementation of activities under these pillars is voluntary and demand-driven, and Member States can participate in the initiative at their own pace and according to their needs and national institutional framework. The article examines the specificities of the functioning of the Technical Assistance Instrument (TAI), a financial policy instrument of EU

created to strengthen their capacity to develop and implement the reform agenda, including in the context of national resilience and recovery plans. It also notes that, in the context of the Commission's policy priority of accelerating the process of European integration and improving enlargement policy, the ITP was open to candidate and potential candidate countries, which participated as observers, together with Member States, in the implementation of certain technical assistance projects. The article concludes that measures to strengthen the European Administrative Space are fully in line with Ukraine's public policy on public administration reform.

Key words: *good governance, European integration, principles of public administration, institutional capacity, sustainability of public administration, EU financial instruments.*

Постановка проблеми. У другому щорічному звіті від 9 серпня 2021 р. про стратегічне передбачення Європейська Комісія, серед іншого, зазначає, що у світі, що швидко еволюціонує, стикаючись зі складними економічними, соціальними, технологічними та екологічними змінами, а також численними перехідними процесами, високоякісні системи державного управління мають важливе значення [1] для забезпечення належного врядування та ефективності дій ЄС і держав-членів. З огляду на це, в ЄС вважають, що державний сектор має бути зорієнтований на конкретні дії, своєчасно відповідати на нові виклики і водночас зміцнювати довіру громадськості. Окрім подолання серйозних зовнішніх потрясінь, таких як пандемія COVID-19 та агресія росії проти України, для ЄС надзвичайно важливо продовжувати вирішувати кліматичні та екологічні проблеми, будувати стійкі та сталі економіки і справедливі суспільства, сприяти формуванню довгострокової конкурентоспроможності економіки ЄС [11], впроваджувати цифрову трансформацію послуг та умов праці, поширювати демократію та відігравати сильну роль у світі.

В ЄС свідомі того, що реалізація цього порядку денного політики залежить від наявності у державах-членах ефективних, дієздатних і стійких органів державного управління на всіх рівнях. Державне управління має трансформувати політику та законодавство ЄС у добре продумані, орієнтовані на місцеві умови, науково обґрунтовані, готові до використання цифрових технологій та перспективні внутрішні заходи. Органи державного управління розробляють та імплементують публічну політику, критично важливу для досягнення кліматичної нейтральності та порядку денного сталого розвитку до 2030 р. Також органи державного управління відіграють ключову роль у підготовці ЄС до цифрової епохи, забезпечуючи безперебійні, безпечні та функціонально сумісні цифрові державні послуги для повноцінного функціонування єдиного внутрішнього ринку, забезпечуючи засвоєння цифрових навичок у суспільстві, сприяючи впровадженню нових технологій та посилюючи підзвітність і громадський нагляд за їх використанням. Державне управління, приватний сектор, соціальні партнери та освітні установи мають формувати конкурентоспроможність робочої сили та бізнесу, сприяючи, тим самим, розвитку навичок майбутнього [9].

З огляду на це, Європейська Комісія вперше в своїй історії ухвалила й оприлюднила в жовтні 2023 р. Повідомлення щодо зміцнення Європейського адміністративного простору (далі – ComPAct) [6]. В цьому документі Комісія запропонувала державам-членам комплексний набір заходів для підтримки модернізації органів державного управління у всьому ЄС. У Повідомленні пропонується до розгляду низка дій, спрямованих на зміцнення спроможності та можливостей органів державного управління на національному, регіональному та місцевому рівнях, а також на посилення їхньої співпраці, з тим щоб вони могли разом вирішувати спільні проблеми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Заходи на рівні держав-членів у межах ініціативи щодо зміцнення Європейського адміністративного простору

спиратимуться на фінансову підтримку ЄС. У зв'язку із цим, в статті проаналізовано опублікований в жовтні 2024 р. аналітичний звіт Європейської Комісії стосовно результатів діяльності в 2023 р. Інструменту фінансової підтримки [14], який є ключовим для практичної реалізації ініціативи. Також, в поле аналізу потрапили дотичні до ініціативи ComPAct законодавчі акти та документи Комісії, зокрема, «Європейський порядок денний навичок для сталої конкурентоспроможності, соціальної справедливості та стійкості» [9], «Звіт про стратегічне передбачення 2021» [1], «Довгострокова конкурентоспроможність ЄС: погляд за межі 2030 року» [11]. Для з'ясування набору цінностей, завдань і підходів до розуміння належного публічного управління та адміністрування, якими керуються держави-члени ЄС, були використані результати дослідження в 2023 р. Шведського агентства з питань державного управління «Ефективне врядування в європейських країнах» [10]. Аналіз розробленої Програмою SIGMA у межах спільної ініціативи ЄС та ОЕСР, що фінансується ЄС, нової редакції (листопад 2023 р.) документу «Принципи державного управління» [12] дозволив з'ясувати нове бачення цінностей та стандартів належного державного управління, якими могли б керуватись країни в процесі реформування державного управління.

Метою дослідження є з'ясування ключових елементів ініціативи Європейської Комісії щодо зміцнення Європейського адміністративного простору, а також можливостей, які надаються державам-членам ЄС за допомогою відповідних фінансових інструментів для підвищення якості державного управління.

Виклад основного матеріалу. Незважаючи на значну різноманітність інституційних структур і правових традицій, органи державного управління держав-членів ЄС поділяють набір цінностей, завдань і розуміння належного адміністрування [10], формуючи тим самим Європейський адміністративний простір (цей термін з початку 1990-х рр. широко використовується в ЄС для опису зростаючого наближення адміністративних практик між державами-членами на основі спільних цінностей і принципів до спільних стандартів і підходів до управлінської діяльності [6]). В основі якості системи державного управління закладено єдиний набір основоположних принципів [12]:

- стратегічне бачення та лідерство, що забезпечує спроможність, стійкість та стійку довіру громадськості;
- узгоджене, випереджаюче, науково обґрунтоване, партисипативне, цифрове та інклюзивне вироблення державної політики;
- неупереджена, професійна, заснована на особистих заслугах, відкрита до співпраці та ефективна державна служба, яка працює в належних умовах;
- високоякісні, інноваційні, орієнтовані на людину та доступні державні послуги;
- субсидіарність, координація, підзвітність, відкритість державного управління, добросовісність та належний контроль за адміністративними процесами;
- надійні та стійкі державні фінанси, підкріплені інтегрованими та всеохоплюючими системами державного обліку, що базуються на методі нарахувань.

За допомогою ComPAct Європейська Комісія прагне зміцнити європейський адміністративний простір, просуваючи ці принципи та посилюючи підтримку адміністративної модернізації держав-членів. Комісія наголошує, що ComPAct поважає компетенцію та специфічні характеристики держав-членів і не впливає на них. Заходи фінансуватимуться в рамках існуючих механізмів фінансування ЄС та за допомогою існуючих мереж співпраці [13]. ComPAct максимально використовуватиме досвід, вже отриманий в рамках програм ЄС, включаючи Інструмент

технічної підтримки (ІТП), а також існуючі обміни в контексті Групи експертів Європейської Комісії з питань державного управління та врядування і Європейської мережі державного управління (EUPAN), і запропонує нові та розширені можливості для адміністративних органів на всіх рівнях в державах-членах співпрацювати та вчитися один у одного. ComPAct також ґрунтується на досвіді Комісії щодо впровадження її стратегій у сфері людських ресурсів, цифрових технологій та екологізації [6].

В Європейській Комісії підкреслюють, що розроблення ComPAct є відповіддю на заклики держав-членів, Європейського Парламенту та Комітету регіонів до Європейської Комісії сприяти співпраці та політичному діалогу, а також допомагати поліпшити спроможність і якість органів державного управління на центральному, регіональному та місцевому рівнях в Європі. ComPAct також відповідає очікуванням європейців стосовно того, що органи державного управління стануть менш бюрократичними, швидшими в наданні послуг, більш прозорими та ближчими до людей [7].

Загалом ComPAct пропонує 25 дій, згрупованих у 3 ключові компоненти («опори») [6]:

1. Порядок денний розвитку навичок державного управління. Європейська Комісія зазначає, що сучасні ринки праці зазнають структурних перетворень, зокрема через демографічні зміни та подвійний цифровий та «зелений» перехід. У цьому контексті органи державного управління стикаються з сильною конкуренцією за таланти, особливо в сферах, що вимагають нових наборів навичок, знань і компетенцій. Цифрова трансформація також вимагає суттєвого розширення підвищення кваліфікації службовців [8], а також переосмислення виробничих процесів з метою використання потенціалу автоматизації, великих масивів даних та оперативної сумісності. Об'єктивно це має привести до розгляду нових шляхів співпраці з приватним сектором, зокрема зі стартапами та малим і середнім підприємництвом (МСП). Лідерство ЄС в «зеленому» переході вимагає міждисциплінарного підходу до вироблення державної політики, посилення спроможності державних службовців щодо координації та планування на всіх рівнях державного управління, а також сильних комунікаційних навичок. Ці мінливі потреби і вимоги до людських ресурсів, а також еволюція робочих місць вимагають цілеспрямованих дій для створення привабливого виробничого середовища. Діалог із соціальними партнерами, як на центральному, так і на регіональному рівні, сприятиме створенню такого середовища для належної відповіді на різноманітні виклики.

В документі Комісії зазначається, що порядок денний з розвитку навичок державного управління підтримуватиме держави-члени в їхніх зусиллях зі створення стійких, привабливих, прозорих і високоефективних органів державного управління, надаючи їм широкий спектр інструментів для підвищення кваліфікації та перекваліфікації їхніх працівників. Він доповнить заходи, реалізовані в рамках Національних планів відновлення та стійкості (НПВС), де цифровізація державних послуг часто супроводжується підвищенням цифрової кваліфікації, в тому числі з метою вдосконалення навичок з аналізу великих масивів даних, штучного інтелекту (ШІ) та кібербезпеки. Деякі НПВС містять реформи, спрямовані на створення центрів компетенцій для державних службовців та покращення управління людськими ресурсами в органах державного управління.

Заходи в рамках цього напрямку відповідатимуть Порядку денному ЄС у сфері навичок та заходам Європейського року навичок і узгоджуватимуться з ним. Вони

можуть сприяти досягненню головної мети ЄС до 2030 р. – щонайменше 60% дорослого населення щороку проходитимуть професійну підготовку, а також досягненню відповідних національних цілей [5]. Заходи в рамках цього компоненту будуть реалізовуватися переважно в рамках ІТП. Комісія також використовуватиме співпрацю з колегами в рамках Експертної групи з питань державного управління та врядування, мережі EUPAN, Мережі директорів інститутів і шкіл державного управління (DISPA) та Європейської школи державного управління. Будуть залучені інші відповідні європейські та міжнародні мережі та органи.

2. Спроможність до Європейського цифрового десятиліття. Цифрове десятиліття ставить за мету до 2030 р. зробити 100% ключових державних послуг доступними онлайн для громадян і бізнесу, надати всім людям доступ до їхніх медичних карток онлайн і до безпечних засобів електронної ідентифікації (eID), визнаних на всій території ЄС, враховуючи при цьому потреби людей, які не мають повного доступу до цифрових послуг або мають обмежені можливості. Оцифрування адміністративних процедур, участь у технічній підготовці до надання цифрових ідентифікаційних гаманців ЄС до 2026 р., збільшення автоматизованого обміну доказами та інформацією [3] для надання орієнтованих на користувача цифрових державних послуг і вдосконалення цифрових навичок персоналу є важливими передумовами для досягнення державними адміністраціями цих цілей. За рахунок збільшення використання цифрових державних послуг до 80% до 2030 р. органи державного управління можуть підвищити ефективність на суму від 439 млн євро до 1,3 млрд євро на рік [6]. Покращення транскордонної функціональної сумісності цифрових державних послуг може підвищити ефективність до 6,3 млн євро для населення та від 5,7 до 19,2 млрд євро для бізнесу [4]. Цілі Європейського цифрового десятиліття спрямовують органи державного управління державчленів на власну цифрову трансформацію та підтримують їхню адаптацію до технологічних змін.

Швидкий розвиток цифрових технологій та їх використання вимагають активної адаптації відповідної нормативно-правової бази [6]: від використання цифрових інструментів до доступності даних та обміну ними, взаємної сумісності та етичного використання штучного інтелекту та інших цифрових технологій. Окрім підвищення кваліфікації та перекваліфікації в галузі цифрових технологій, державні органи влади повинні забезпечити функціональну сумісність, використовувати зростаючу доступність великих обсягів даних, оцифрувати адміністративні процедури та бути готовими до застосування ШІ. Вони також мають посилити свою співпрацю з питань цифрового врядування в ЄС, щоб спільно розробляти рішення та поширювати їх, уникати фрагментації, об'єднувати ресурси для обробки даних та покращувати обмін даними. Європейська Комісія вважає, що це сприятиме зменшенню наявного цифрового розриву, зробивши державні послуги більш інклюзивними та доступними для всіх. Заходи в рамках цього напряму будуть реалізовуватися насамперед за допомогою ІТП та інших механізмів фінансування ЄС, таких як програма «Цифрова Європа», програма «Єдиний ринок» та програма «Об'єднуємо Європу 2».

3. Спроможність очолити «зелений» перехід. ЄС взяв на себе зобов'язання стати кліматично нейтральним до 2050 р. [2] та підвищити ефективність використання ресурсів, забезпечуючи при цьому соціальну справедливість та інклюзивність. Швидка декарбонізація виробництва електроенергії та енергоспоживання є важливою першою віхою, яка має бути доповнена більш глибокими змінами в таких секторах, як будівництво, транспорт, торгівля, сільське господарство,

управління відходами та водними ресурсами. Міста мають вирішальне значення для досягнення кліматичних цілей, оскільки на них припадає 70–80% викидів парникових газів в ЄС і 80 % населення ЄС. Зміна клімату вимагає підвищення стійкості інфраструктури, а також здатності протистояти таким викликам, як екстремальні погодні умови, часті стихійні лиха, нестача води тощо. Очікується, що ці кризові явища негативно позначаться на біорізноманітті, матимуть глибокий вплив на навколишнє середовище і, в свою чергу, на виробництво продуктів харчування та поглинання вуглецю.

В ComPAct зазначається, що органи державного управління відіграють ключову роль у формуванні умов, необхідних для досягнення економікою та суспільством амбітних кліматичних та енергетичних цілей до 2030 р., і повинні показувати власний приклад. Вони мають інтегрувати «зелений» перехід у всі сфери політики та рівні управління на основі комплексного планування, надійних розрахунків та оцінок впливу, а також широких консультацій, щоб ніхто не залишився осторонь. На порядку денному ЄС також адаптація державних фінансів для підтримки «зеленого» переходу і соціальної справедливості за допомогою відповідної податкової політики, «зелених» державних закупівель, сталого фінансування та інвестицій з дотриманням принципу «не завдавати значної шкоди». Органи державного управління мають сприяти систематичній інтеграції заходів на підтримку здорових екосистем, зеленої інфраструктури та екологічно чистих рішень у державні та приватні рішення, а також забезпечити належний потенціал для зелених реформ та інвестицій на всіх рівнях влади (деякі держави-члени вже ухвалили заходи щодо «зелених» бюджетування, оподаткування та державних закупівель) [6]. Дії в рамках цього компоненту будуть реалізовуватися, насамперед, у межах ІТП.

Згаданий вище Інструмент технічної підтримки (ІТП) є програмою ЄС, що з 2021 р. надає індивідуальну технічну експертизу державам-членам з метою посилення їхньої спроможності розробляти та впроваджувати порядок денний реформ, у тому числі в рамках національних планів стійкості та відновлення. Загальною метою ІТП є сприяння економічній, соціальній та територіальній згуртованості ЄС шляхом підтримки зусиль держав-членів у впровадженні необхідних реформ для досягнення економічного та соціального відновлення, стійкості та висхідної економічної й соціальної конвергенції [14]. Кошти ІТП, яким керує Генеральний директорат Європейської Комісії з питань реформ (DG REFORM), доступні будь-якій державі-члену ЄС, що стикається з проблемами в процесі розробки та впровадження реформ.

Як впливає зі Звіту DG REFORM за 2023 р., ІТП є успішним інструментом політики, який приносить відчутну користь державам-членам. За операційний цикл 2023 р. 27 держав-членів подали 530 запитів на технічну підтримку на загальну суму 256 млн євро, що більш ніж удвічі перевищує наявний річний обсяг фінансування (121,1 млн євро) [14, р. 8].

ІТП не потребує співфінансування з боку держав-членів. Його загальний бюджет у межах багаторічної фінансової програми ЄС на 2021–2027 рр. становить 864,4 млн євро [14, р. 4]. Крім того, держави-члени можуть звернутися за додатковою технічною підтримкою у вигляді прямих внесків або в рамках своїх національних планів відновлення та стійкості. ІТП також не розподіляє попередньо кошти за державами-членами або сферами політики.

Як і в попередні роки, відповідно до запитів, поданих національними органами влади в 2023 р. у межах ІТП надавалася технічна підтримка у широкому спектрі сфер політики: державне управління та врядування, «зелений» та цифровий

перехід, конкурентоспроможність, охорона здоров'я та довгостроковий догляд, адміністрування доходів та митниця, управління державними фінансами, правосуддя, верховенство права, боротьба з корупцією, доброчесність та державні закупівлі, ринок праці та навички соціального захисту, освіта та професійна підготовка, міграція. З метою посилення солідарності з Україною, ІТП також підтримав держави-члени у впровадженні обмежувальних заходів проти росії [14, р. 5].

Наведемо, у зв'язку із цим, декілька прикладів. Так, завдяки ІТП Румунія в 2023 р. прийняла стратегію розвитку системи циркулярної економіки, а також відповідні плани дій та моніторингу. Крім того, Румунія прийняла нове вторинне законодавство щодо розрахунку тарифів на відходи для стимулювання більшої циркулярності [14, р. 24]. Цифровізація державного управління має важливе значення для громадян та бізнесу, щоб підготувати ґрунт для конкурентоспроможної економіки ЄС. З огляду на це, за допомогою ресурсів ІТП Словаччина застосувала комплексний підхід до удосконалення цифрових державних послуг, інтегрувавши ШІ і систему цифрової ідентифікації eIDAS. Країна прийняла стратегії управління даними, цифрове законодавство та відповідну інституційну структуру, включаючи питання людських ресурсів і технологій, безпеки, а також фінансових наслідків як європейського, так і національного цифрового законодавства [14, р. 25].

У зв'язку з прийняттям ComPAct, у 2023 р. у рамках ІТП було започатковано нову флагманську ініціативу «Обмін досвідом у сфері державного управління» (PACE) [14], яка спрямована на сприяння взаємному навчанню та обміну передовим досвідом між державними службовцями різних держав-членів з метою зміцнення їх адміністративної спроможності, а також навичок вироблення та імплементації політики. Тісна узгодженість між ComPAct і ІТП допомагає підтримувати потужну спрямованість політики на підвищення операційної спроможності та ефективності органів державного управління держав-членів. В 2023 р. зазначена ініціатива відзначилася значною активністю: понад 300 державних службовців взяли участь у 70 обмінах між державами-членами [14, р. 1].

З огляду на отримання Україною статусу кандидата на вступ та початок вступних перемовин з ЄС важливим є те, що ComPAct також допоможе країнам, що прагнуть приєднатися до ЄС, на їхньому шляху до створення кращих систем державного управління, надаючи їм можливість розширити свою участь в обміні досвідом з державами-членами та навчанні між колегами. Це також може бути зроблено шляхом полегшення доступу до ІТП для країн-кандидатів та потенційних кандидатів на вступ [13].

Європейська Комісія наголошує, що участь країн, що прагнуть вступити в ЄС (Албанія, Боснія і Герцеговина, Грузія, Косово, Молдова, Північна Македонія, Сербія, Туреччина, Україна, Чорногорія), як спостерігачів у проєктах ІТП сприятиме прискоренню їх європейської інтеграції, оскільки розвиток професійного та ефективного державного управління є однією з основних умов вступу в ЄС. Так, в рамках пілотного проєкту Комісії щодо «прискореної інтеграції», що розпочався у вересні 2023 р., країни, які прагнуть вступити в ЄС, тепер можуть брати участь у проєктах кількох держав-членів, разом вирішуючи, у такий спосіб, спільні проблеми [6]. Це було зроблено за згодою відповідних органів влади-бенефіціарів у державах-членах і без фінансування участі зазначених країн з боку ІТП. Наприклад, Албанія бере участь як спостерігач у проєкті з Португалією, Іспанією та Нідерландами, який присвячений управлінню більшою громадянською участю та новітніми технологіями. Боснія і Герцеговина та Молдова є спостерігачами в проєкті з Естонією щодо розроблення стратегічної та сталої політики державних

закупівель. Чорногорія та Україна не взяли участі в пілотному проєкті через обмежені адміністративні можливості, але висловили велику зацікавленість в участі в майбутньому [14, р. 13].

Висновки. Отже, в ЄС усвідомлюють що ефективне національне державне управління має вирішальне значення для досягнення цілей політики ЄС і національних політик. Однак, національні системи державного управління перебувають під зростаючим тиском необхідності боротьби з полікризою та виконання багатьох конкуруючих пріоритетів. У Повідомленні Європейської Комісії щодо зміцнення Європейського адміністративного простору вперше запропоновано комплексний набір заходів для підтримки модернізації органів державного управління у всьому ЄС, який розроблений у відповідь на прохання держав-членів, Європейського Парламенту та Комітету регіонів. У Повідомленні пропонується низка дій, спрямованих на посилення інституційної спроможності та розширення можливостей органів державного управління на національному, регіональному та місцевому рівнях, а також на зміцнення їхньої співпраці для пошуку відповідей на спільні виклики. Ці дії об'єднані оновленим загальним набором головних адміністративних принципів, які лежать в основі якості державного управління.

Ініціатива щодо зміцнення Європейського адміністративного простору спирається на три ключові опори політики, які мають вирішальне значення для роботи органів державного управління: навички; цифрова трансформація; зелений перехід. Виконання заходів у межах цих опор є добровільним і керується попитом, а держави-члени можуть брати участь в ініціативі у своєму власному темпі та відповідно до своїх потреб та національної інституційної структури. Конкретна підтримка органам державного управління надається за допомогою існуючих або спеціально створених фінансових інструментів, застосування відповідних методологічних підходів, налагодження обмінів передовою практикою та заохочення співпраці державних службовців, цільового посилення інституційної спроможності та створення спільнот практиків у державах-членах. Ці аспекти допоможуть забезпечити реалізацію принципів спільного державного управління та сприятимуть розвитку Європейського адміністративного простору та управлінської культури.

Ініціатива щодо зміцнення Європейського адміністративного простору та передбачені у її рамках заходи безпосередньо стосується й України, яка з 25 червня 2024 р. розпочала з ЄС перемовини про вступ. Реформування державного управління, посилення його інституційної спроможності та відповідна підготовка державних службовців є невід'ємними складниками (разом з верховенством права, основоположними правами, функціонуванням демократичних інститутів та економічними критеріями) так званих «ключових засад» процесу вступу в ЄС. Консолідація результатів у цих сферах має вирішальне значення для країн, що готуються до вступу, задля забезпечення прогресу на їхньому шляху до членства в ЄС.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. 2021 Strategic Foresight Report. The EU's capacity and freedom to act. European Commission. URL: <http://surl.li/gsmxwt>
2. 2050 long-term strategy. European Commission. 2024. URL: <http://surl.li/aobycs>
3. Commission Implementing Regulation (EU) 2022/1463 of 5 August 2022 setting out technical and operational specifications of the technical system for the cross-border automated exchange of evidence and application of the «once-only» principle in accordance with Regulation (EU) 2018/1724 of the European Parliament and of the Council (Text with EEA relevance). URL: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2022/1463/oj

4. Commission staff working document impact assessment report accompanying the document Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council laying down measures for a high level of public sector interoperability across the Union (Interoperable Europe Act). SWD/2022/721 final. URL: <http://surl.li/toilqz>
 5. Commission welcomes Member States' targets for a more social Europe by 2030. European Commission. June 2022. URL: <http://surl.li/sdlhui>
 6. Enhancing the European Administrative Space (ComPAct). Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. Brussels, 25.10.2023 COM(2023) 667 final. URL: <http://surl.li/jyablt>
 7. Enhancing the European Administrative Space (ComPAct). European Commission. 2024. URL: <http://surl.li/fcqlle>
 8. EU labour force survey. Eurostat 2024. URL: <http://surl.li/duylwn>
 9. European Skills Agenda for sustainable competitiveness, social fairness and resilience. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. COM/2020/274 final. URL: <http://surl.li/dfaeak>
 10. Good administration in European countries (2023). Study of the Swedish Agency for Public Administration conducted within the EUPAN. URL: <http://surl.li/ttjdox>
 11. Long-term competitiveness of the EU: looking beyond 2030. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. COM/2023/168 final. URL: <http://surl.li/wxvigd>
 12. Principles of Public Administration (2023). SIGMA (EU – OECD collaboration). URL: <http://surl.li/flsqcb>
 13. Questions and Answers on the Communication on Enhancing the European Administrative Space (ComPAct). European Commission. October 2023. URL: <http://surl.li/kmnudm>
 14. Technical Support Instrument – Annual Report 2023. Report from the Commission to the European Parliament and the Council. Brussels, 8.10.2024 COM(2024) 445 final. URL: <http://surl.li/vnmjoe>
-